"ఒసే పోలే!

ఓ పోలమ్మా!

ఓ పోలి ముండా!

యాడ సచ్చినవే! నీల్లు త్యావేమే" అంటూ కీచుగా అరుస్తున్న ముసలమ్మకి చెట్టు చాటున కూర్చున్న పోలి కనిపించలేదు. కనిపించే అవకాశం లేదని పోలికీ తెలుసు. అందుకే ధీమాగా ఓ కుక్కపిల్ల నొళ్ళో పడుకోబెట్టుకుని ముద్దాడుతూ అక్కడినుంచి కదల్లేదు!

బ్రహ్మాండమైన మర్రి చెట్టది! ఊడలు బాగా పాతుకుంది. దాని నీడలో చల్లగా హాయిగా కాళ్ళు బార్లా చాపుకుని ఒళ్ళో కుక్కపిల్లతో కూర్చుంది పోలి.

గుక్కెడు నీళ్ళు

యస్. దాదాహయాత్

కుక్కపిల్ల తన మూతిదాచి సౌకర్యంగా పోలి కాలు మీదపెట్టుకుని చెవులు వేళ్ళాడేసి కళ్ళు మూసేసుకుని హాయిగా పడుకుని తోకాడిస్తోంది.

పోలి ఇంత మన్నెత్తి దాన్నెత్తి నిండా పోసి మళ్ళీ తుడిచేసి "ఉఫ్...ఉఫ్".. అంటూ ఊదడం మొదలెట్టింది.

తన మనవరాలు చెట్టుచాటు నుండడం పసికట్టి ముసలమ్మ అటుగా తిరిగి పోలికేసి వచ్చింది.

ముసలమ్మ తనకేసి రావడం చూసి పోలి చప్పున లేచి అవతలి కెళ్ళి కూచుంది.

"ఓ పోలీ! నీల్లు త్యావేమే తల్లీ!" మళ్ళీ అరిచింది ముసలమ్మ.

"మా యవ్వ ముండకేం పన్లేదు. యెప్పుడు జూచినా నీల్లు....నీల్లంటూ పేణం దీస్తాది" కుక్కపిల్లని ముద్దెట్టుకుంటూ దాని చెవిలో గొణిగింది పోలి.

ఆ లేవడంలో పాపం కుక్కపిల్ల కాస్త దభీమని కిందపడి దొనదొనా దొర్లి కుయ్యోమంటూ లేచి. చెంగుచెంగున ఎటుకేసో పరుగుతీసింది.

ముసలమ్మ పోలికేసి విస్మయంగా చూసింది. తర్వాత నేల మీద అటూ ఇటూ చూసి ఓ కర్రపుల్లని వెతికి పట్టుకుని మనవరాలిని బెదిరించే ఉద్దేశంతో ముందుకొచ్చింది.

ముసలమ్మ చేతిలో దుడ్డు కర్రలాంటిదున్నా ఖాతరుచేయదు పోలి. మరింక ఆ బలహీనమైన చిన్న కర్రపుల్ల అనగా ఎంత. ఒళ్ళంతా ఎముకలమయం. ఇప్పుడో. ఇంకా సేపటికో చచ్చిపోతుందేమో నని పిస్తుంది. వంగిపోయి ఊగిపోతూ నడిచే ముసలమ్మ అంటే పోలికి మంచి అలుసు

"దొంగ ముండా! నీళ్లు తెమ్మంటే యాడేడో తిరిగి నస్తవేందే?" అంటూ ముసలమ్మ కర్రపుల్లతో మెల్లగా ఒకటి తగిలించబోయింది వెంటనే పోలి ఆమె చేతిలోంచి కర్రపుల్ల లాక్కుని దూరంగా విసిరికొట్టి నిర్లక్ష్యంగా తల ఎగరేసి మోకాళ్ళ కావిలించుక్కూర్చుంది.

మనవరాలి అవిధేయ ధోరణికి ముసలమ్మ కించిత్తు కాస్త మాన్పడిపోయి తిరిగి సర్దుకుని. "ఏంవే! తెస్తవా లేదా నీళ్లు?" అంది ఇంకా బెదిరించే ధోరణిలోనే.

"లేను." ఖచ్చితంగా చెప్పేసింది పోలి.

"త్యాకుంటే ఏం తాగి సావాలంట?"

పోలి జవాబివ్వలేదు. బుంగమూతి పెట్టుకుని కాలి బొటన వ్రేలితో నేలమీద గీతలు గీస్తూండిపోయింది.

ముసలమ్మ ఇక బెదిరించే ధోరణి వదిలేసి బతిమాలుకునే ధోరణిలో పడింది.

"పది పైసలిస్తాగాని. రాయే!"

"అయితే యీ!" టక్కున చెయ్యి చాచింది పోలి.

"యీడేడుండయ్యే? ముందు నీళ్లు త్యా: ఇస్తాను" అంది ముసలమ్మ.

"ఉహూ? ఇప్పుడేఇయ్యాల" మొండిగా అంది పోలి.

"యింటి కాడికి రా". అంది ముసలమ్మ వెనుదిరిగి.

పోలి చెంగున లేచి ముసలమ్మ కంటె ముందుగా గుడిసె కేసి పరుగుతీసింది.

పోలికి కడవ చేతికిచ్చింది ముసలమ్మ.

"మరి పదిపైసాలెయ్యి?" డిమాండు చేసింది పోలి.

"సంపుతవుగదే" అంటూ ముసలమ్మ గొణుక్కుంటూ వెళ్ళి తుప్పపట్టి రంధ్రాలు పడడానికి సిద్ధంగా వున్న ఓ రేకు పెట్టెని తెరిచింది. దాన్నిండా చింపిరి గుడ్డలు బొత్తుగా వున్నాయి. వాటిని జాగ్రత్తగా బయటికి తీసి నేల మీద పెట్టి లోపల్నించి ఓ చిన్న డబ్బీ తీసి అయిదు పైసలు మనవరాలి చేతిలో పెట్టింది.

"అయిదు పైసాలా! అయిదు పైసాల కేమొస్తదనీ! పది పైసాలంటివే?"

"అయ్యేనే వుండేది. సూడు!" అంటూ డబ్బీ చూపింది ముసలమ్మ. పోలి ఆ ఖాళీ డబ్బీని సుదీర్ఘంగా పరిశీలించిన మీదట అయిష్టంగా అయిదు పైసలు తీసుకుని కడవెత్తుకు బయటికి నడిచి తిన్నగా వెళ్ళి మళ్ళీ మర్రి చెట్టు కింద కడవ ఒళ్ళో పెట్టుకు కూలబడింది.

ప్రతి రోజూ కోనేటి కెళ్ళి నీళ్ళు పట్టుకు రావాలంటే పోలికి మహా బాధగా వుంది. అమ్మలక్కలు కడవలు పట్టుకుని సుంకాలమ్మ కోనేటికేసి వెళ్తుంటే నిరుత్సాహంగా చూస్తూ కూర్చుంది పోలి.

కొండల్లోకి విసిరేసినట్టున్న ఆ చిన్న పల్లెటూరి పేరు రాళ్ళమిట్ట.

పేరుకి తగ్గట్టు అది రాళ్ళమిట్టే!

రాళ్ళల్లో. తుప్పల్లో అడ్డంపడి రెండు మైళ్ళు నడిచివెళ్ళి సుంకాలమ్మ కోనేటి నుంచి నీళ్ళు తెచ్చుకోవాలంటే రోగిష్టి ముసలమ్మకు సాధ్యపడే పనికాదు. అలాగని పోలైనా తేగలుగుతుందా అంటే అదీ లేదు! పోలి పదేళ్ళ పిల్ల. అంతదూరం నడిచివెళ్ళి మళ్ళీ అంతదూరం నీళ్ళు మోసుకురావాలంటే ఆమె ప్రాణాలు కడగడతాయి.

వెళ్ళేటప్పుడు పెద్ద ఇబ్బందేం లేదుగాని. వచ్చేటప్పుడే ఇబ్బంది అంతాను. పోలి కడవ నిండుగా నీళ్ళు మోయలేదు. అందుకని సగానికే తెస్తుంది ఆ పిల్ల లేత నడుము మీద కడవ అరనీళ్ళతో అల్లాడి పోతుంటుంది. పదిసార్లు కిందపెట్టి మళ్ళీ ఎత్తుకు రావాలి. అందుకే పోలి నీళ్ళు తేవడానికి మొండికేస్తుంది. వున్నప్పుడు అయిదు పైసలో.పదిపైసలో చేతిలో పెడితే మాట్లాడకుండా వెళ్ళి తెస్తుంది. లేనప్పుడు మాత్రం ముసలమ్మకు ప్రాణ సంకటమే. ఇది రోజూ రివాజుగా జరిగేదే!

కడవమీద దరువేస్తున్న పోలి దగ్గరికి కుక్కపిల్ల గునగున లాడుతూ వచ్చి పైపైకి ఎగబ్రాకిపోయింది. పోలి కడవ నేలమీద పెట్టి కుక్కపిల్ల నెత్తి గుండెల కదుముకుంది ఇది ఇందాకటిది కాదు. అది కర్రిది. దీనికి తెల్లని ఒంటిమీద నల్లని మచ్చలుండి ముద్దుగా వుంది. అదరిదాన్నలనే

ప్రకృతితో పోలిక

కిటికీలోంచి
మేఘాలతో కమ్ముకుపోయే
ఆకాశాన్ని చూస్తే
విషాదంతో నిండిన
నా హృదయంలా వుంది
శరీరాన్ని తాకే, ఆ చల్లని గాలి తెరలు
వేగంగా కదిలే నా భావ
తరంగాలేమో!
అంతలో ఉరుములు
నా గత స్మృతుల్లా!
తళుక్కుమనే మెరుపులు
నా జ్ఞాపకాల రూపాల్లా!
జడివానతో ప్రకృతి పరవశించినట్లుగా
నా కన్నీరే నాలోని వేదనారహిత
కారణం!

—సత్యవతి

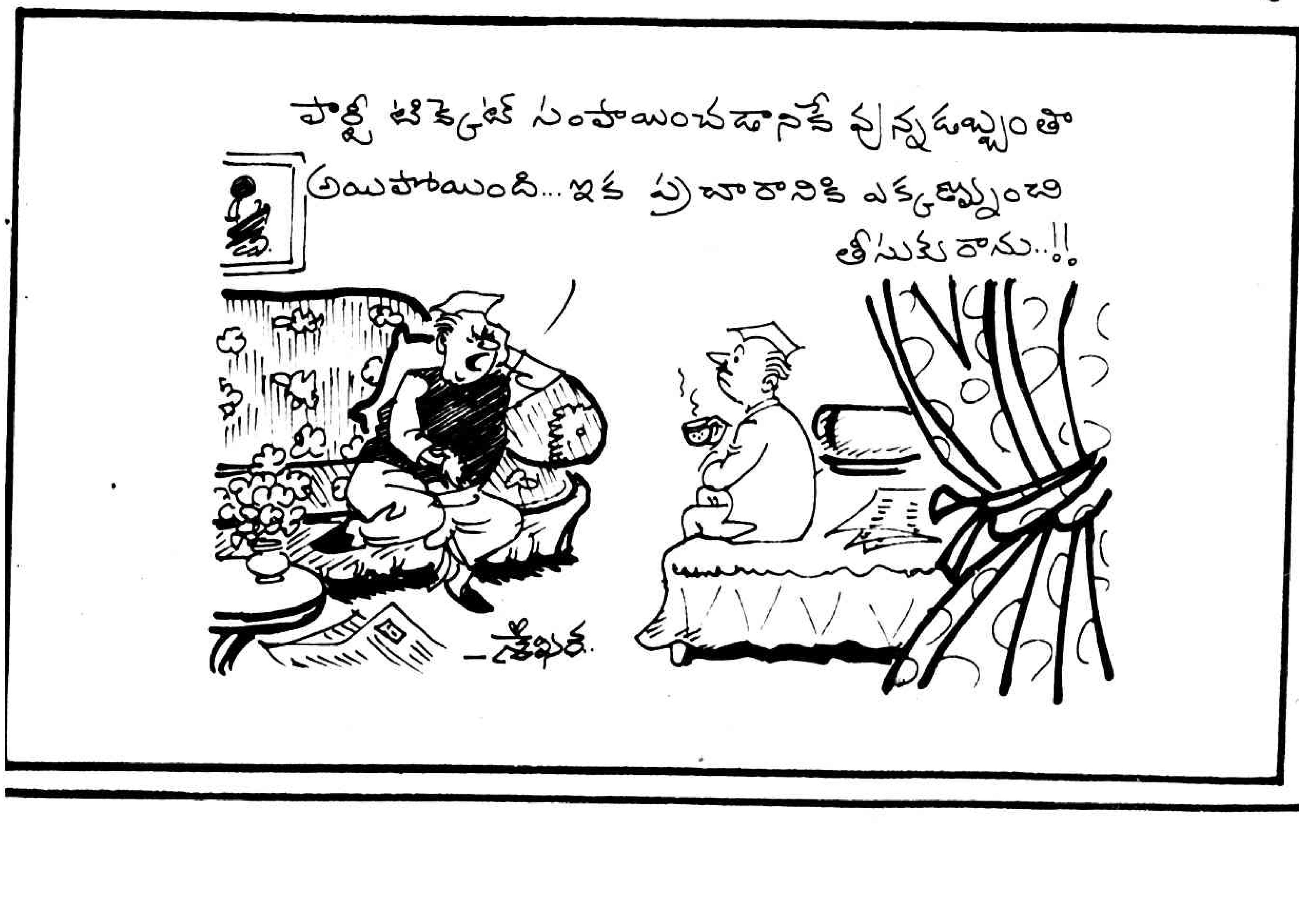

ఓ ఆడ కుక్క తరచుగా సంతానాభివృద్ధి చేసుకుంటూ వుంది. దానికీసారి నాలుగు పిల్లలు పుట్టాయి వాటిల్లో దేన్నో ఒకదాన్ని చంకనేసుకుని పోలి ఊరంతా పెత్తనాలు చలాయిస్తుంది. మొదట్లో ఆ తల్లి కుక్క తన ముద్దు కూనల దగ్గరికి పోలిని రానిచ్చేది కాదు కాని. తర్వాత్తర్వాతదానికి పోలి మంచి తనంమీద నమ్మకం ఏర్పడిపోయి ఇప్పుడేమనడంలేదు.

గుడిసెలోంచి ముసలమ్మ ఎందుకో బయటికి రావటం చూసి "మా యవ్వ వస్తాంది! పోదాం పా" అని కుక్కపిల్లతో చెప్పి దాన్ని చంకనేసుకుని కడవతో పరుగు తీసింది పోలి.

కోనేటికెళ్ళేదార్లో మీసాలప్పయ్య చిల్లర కొట్టుంది. మిగతావాళ్ళు బేరమాడుతున్నా పట్టించుకోకుండా పోలి దాదాపుగా అతని మీద పడిపోయినంత పని చేస్తూ. "నాకో బిస్కోత్తియ్యనాన్న బిస్కోత్తు" అంది అయిదుపైసల బిళ్ళనిస్తూ.

మీసాలప్పయ్యకి పోలి అవతారం చూస్తే చెడ్డ చిరాకు. స్నానంలేక కంపు కొడుతుండే వొళ్ళు. మాసిపోయిన చిరుగు బట్టలూ. ఎర్రబారి చింపర వందరగా వుండే జుట్టూ. జిడ్డోడే మొహం. చీమిడి

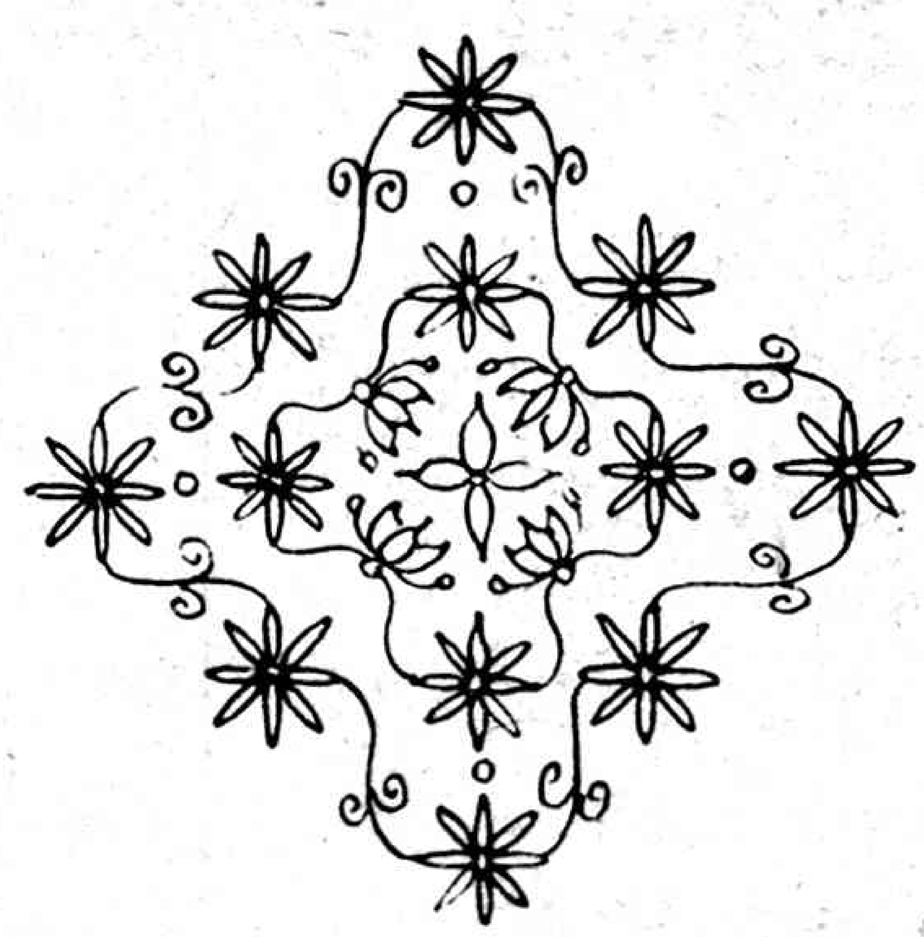

పుష్పవల్లి
—ఎ. గీతాంజలి. ముతిరేవల్

ముక్కూ. ఉబ్బుకొచ్చినట్టుండే పొట్టా చింపిరి చింపిరిగా కనిపిస్తున్న పోలిని: "ఇష్షు వుండు" అని కసురుకుని ఆ బేర మాడుతున్నావిడ కేసి చూశాడు.

"ముందు నాకియ్యన్నా! పోవాల" అంటూ ఇచ్చేదాకా వదిలిపెట్టలేదు పోలి. మీసాలప్పయ్య కోపంగా అయిదు పైసలు లాక్కుని ఓ బిస్కెట్ పోలి చేతిలో పెట్టాడు. దాన్ని కొరుక్కుంటూ సుంకాలమ్మ కోనేటికేసి బయలుదేరింది పోలి.

ఆ కోనేరు ఏకాలం నాటిదో. ఎవరు కట్టించారో! దాన్ని గురించో కథ ప్రచారంలో వుంది.

ఆ ఊరి గ్రామదేవత సుంకాలమ్మ. ఆమె యర్నాగుల సుందరేశయ్యని పెళ్ళాడింది. సుందరేశయ్య వేరే ఒకామె నుంచుకుని సుంకాలమ్మని నిర్లక్ష్యం చేశాడు. సుంకాలమ్మ మరిది గానుగలయ్య సుంకాలమ్మమీద కన్నేసి ఒక రోజు కబళించపోయాడు. సుంకాలమ్మ ఆ కోనేట్లో పడి చచ్చిపోయింది. సుంకాలమ్మ ఎందుకు చచ్చిపోయిందో ఎవరికీ తెలీదు. తర్వాత ఆమె గ్రామ పెద్ద కల్లోకొచ్చి తనెందుకు చచ్చిపోయిందో చెప్పి. గానుగలయ్యని ఊళ్ళోంచి తరిమెయ్యకపోతే తాను రాళ్ళ మిట్టనంతా వల్లకాడు చేస్తానందట. గానుగలయ్య కూడా నిజం ఒప్పేసుకున్నాడట. సుంకాలమ్మ చెప్పినట్టుగానే గానుగలయ్యని ఊళ్ళోంచి తరిమేశారు. ఆమె పేరు మీద ఆమె పడి చనిపోయిన కోనేటికి సుంకాలమ్మ కోనేరని పేరొచ్చింది. తన పాతివ్రత్య మహిమతో సుంకాలమ్మ ఆ ఊరి గ్రామదేవతగా వెలిసింది.

కేశవర్ధిని...
పొడవయిన, ఒత్తయిన శిరోజాలకి తరతరాల రహస్యం

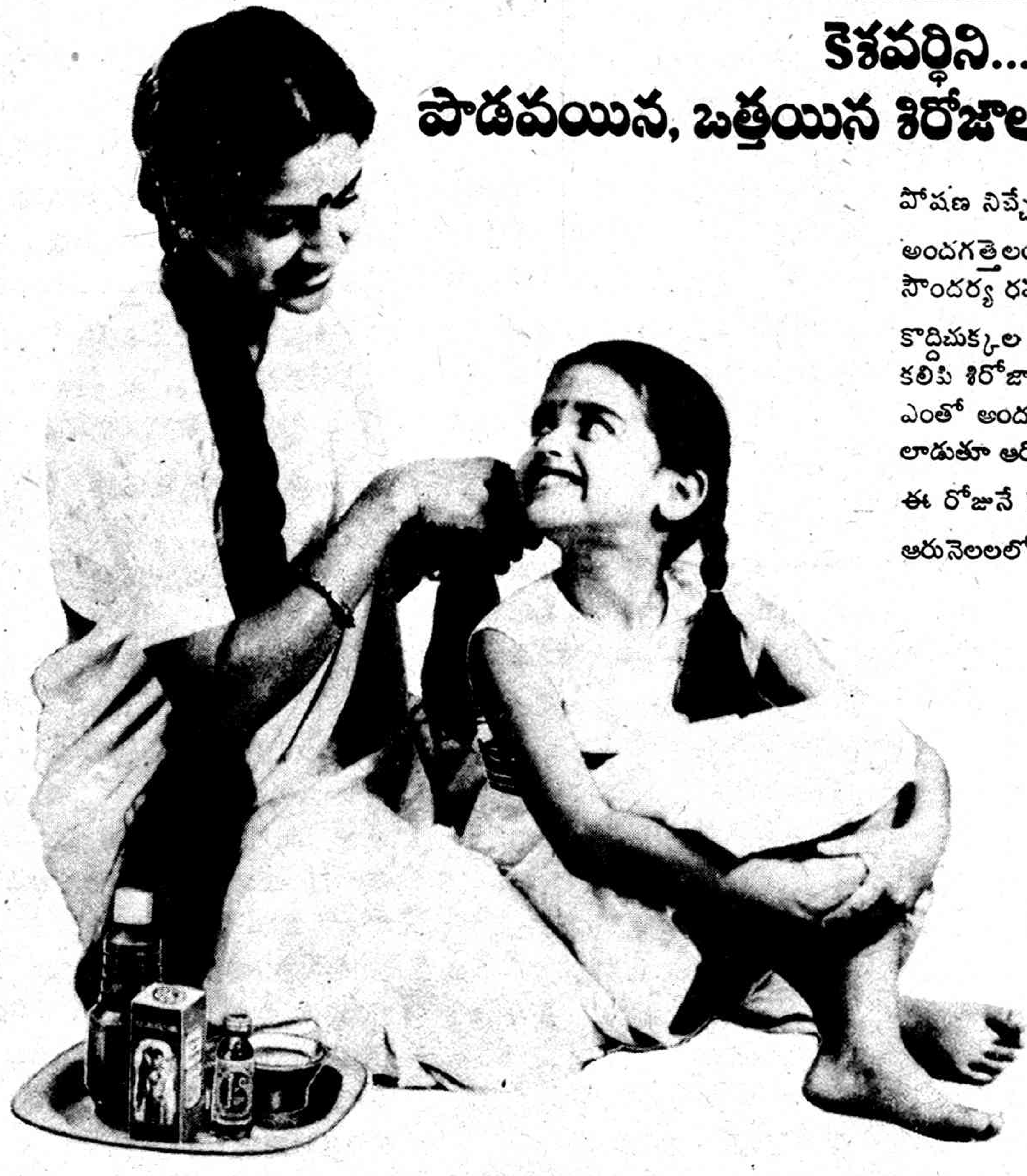

పోషణ నిచ్చే కేశవర్ధిని తలనూనే

అందగత్తెలందరూ తమ ఆకర్షణీయమైన శిరోజాల సౌందర్య రహస్యం తరతరాలకి అందచేశారు.

కొద్దిచుక్కల కేశవర్ధినిని ఒక చెంచాడు కొబ్బరినూనెలో కలిపి శిరోజాలకి రోజూ రెండుసార్లు బాగా రాస్తే అవి ఎంతో అందంగా, ఒత్తుగా, పొడవుగా, నల్లగా, నిగనిగలాడుతూ ఆరోగ్యంగా పెరుగుతాయి.

ఈ రోజునే కేశవర్ధిని కొనండి.

ఆరునెలలలోనే అందమైన శిరోజాలు పొందండి.

OBM 8473 TG

కేశవర్ధిని
తలనూనె

కేశవర్ధిని ప్రోడక్స్ (మద్రాసు)
మద్రాసు-600 092

స్నేహాలు మనంతట మనం చేసుకునేవి కాదు ఈ జీవిత ప్రయాణంలో సేదదీర్చే చెట్ల నీడలు. —ముర్రే

*   *   *

శీలం చెట్టువంటిది. ప్రశంస దాని నీడ వంటిది చెట్టును గురించి ఆలోచించడం మర్చిపోయి నీడను గురించి ఆలోచించ కూడదు. —అబ్రహాం లింకన్

*   *   *

పురాణాలు నమ్మకు. వానిలోని నీతిని గ్రహించు —వివేకానంద

*   *   *

కాలం గడచినకొద్దీ తల్లిలోని అందం క్షీణించవచ్చు గాని. ఆమెకు తన పిల్లలపట్ల ప్రేమ మాత్రం తగ్గదు. —వర్డ్స్ వర్త్

*   *   *

బలహీనులు అవకాశం కోసం ఎదురు చూస్తుంటారు బలవంతులు వాటిని సృష్టించు కొంటారు. —మార్టిన్

సేకరణ: "మయూర్"

సుభాషితాలు

సాధారణంగా వాదించలేని వారే పోట్లాటకు సిద్ధపడతారు. —టోపీ

*   *   *

ప్రేమ. స్నేహం. గౌరవం-వీటన్నిటి కంటే. ఒక ఫలానా విషయంలో వ్యతిరేకత ప్రజల్ని ఏకం చేస్తుంది.

—యాంటన్ చెకోవ్

*   *   *

భయంతో కంటే మంచితనంతో పిల్లల్ని మనపట్ల గౌరవం చూపేవిధంగా చూసుకోవాలి.

—టెరెన్స్

*   *   *

అనుభవం మంచి ఉపాధ్యాయుడే కాని అయ్యవారిఫీజు మాత్రం చాలా ఎక్కువ.

—థామస్ కార్లైల్

*   *   *

ప్రపంచంలో చక్కగా నెట్టుకు రాగలగడానికి రెండేమార్గాలు స్వయంకృషి లేదా ఇతరుల అవివేకం

—జీన్ డిలా బ్రూయెర్

సేకరణ :—

ఎ. డి వి. వేణుగోపాలరాజు.

విజయవాడ

పోలికి ముసలమ్మ ఈ కథ చెబుతూ వుండేది. కథ సంగతి ఎలా వున్నా పోలికి సుంకాలమ్మ కోనేటిని చూస్తే జడుసుకోవడం అలవాటయ్యింది. తను కడవ ముంచిన ప్రతిసారీ నీళ్ళలోంచి సుంకాలమ్మ అమాంతం పైకొచ్చేసి తనని మింగేస్తుందని పోలి భయం. అందుకే ఒంటరిగా ఎన్నడూ కోనేట్లోకి దిగదు.

పోలి వెళ్ళేసరికి అక్కడ అమ్మలక్కలెవరూ లేరు. వెళ్ళినవాళ్ళు నీళ్ళు తీసుకుని వచ్చేశారు. మరో ఇద్దరాడవాళ్ళు నీళ్ళకోసం వచ్చేదాకా పోలి అక్కడే ఓ చెట్టు కింద కూచుని కుక్కపిల్లతో ఆడుకుంది. తర్వాత వాళ్ళతో పాటు తను కూడా కోనేట్లోకి దిగి నీళ్ళు పట్టుకు పైకొచ్చింది.

కుక్కని నేలనొదిలేసి కడవని చంకలు మార్చుకుంటూ కొంత దూరం తెచ్చింది పోలి. కుక్కపిల్ల వెంటబడి వస్తోంది గాని ఒకటే ఇబ్బంది- అది కాళ్ళ కడ్డంపడి ప్రదక్షిణాలు చేయడం మొదలెట్టింది. ముందే అర నిండిన కడవాయె అల్లల్లాడిపోతోంది. ఆపైన కుక్కపిల్ల కాళ్ళకడ్డం పడడంతో పోలి కాలు మార్చబోయి తూలి దభాలున కిందపడిపోయింది. దానితో కడవకాస్తా పగిలిపోయింది. నీళ్ళన్నీ నేలపాలయిపోయాయి.

"వామ్మో! నా కడవ." అంది పోలి.

తర్వాత లేచి నిలబడి ఒరుసుకుపోయిన మోచేతులు చూసుకుంది

"స్....స్.... ఎట్టాగే? మాయవ్వ సంపేత్తాది" అంది పోలి కడవకేసి జాలిగా చూస్తూ. తర్వాత విచారంగా అక్కడే కాస్సేపు నిలబడిపోయి మళ్ళీ కుక్కపిల్లని చంకనేసుకుని బయలుదేరింది. ఆమెకిప్పుడేం చేయాలో తోచలేదు ఇంటికి మాత్రం వెళ్ళబుద్ధికాలేదు.

ఊళ్ళోకొచ్చిన పోలికి టౌను వైపు వెళ్తున్న వీరేశు కనిపించాడు. వీరేశు జడలూ గడ్డం పెంచి చేతిలో తంబూరా పట్టుకుని బ్రహ్మంగారి తత్త్వంపాడుతూ ఇంటింటా తిరిగి బిచ్చమెత్తుకుంటాడు.

"గుక్కెడు నీళ్ళకోసం
బొక్కెవూ లేరా సిద్దా!
చిక్కెవా మాయాలోకం?
దక్కెనా నీరూ సిద్దా?"....

....అని తంబూరా మీటుకుంటూ పోతున్నాడు వీరేశు. పోలికి వీరేశన్నా. వీరేశు పాటలన్నా ఇష్టం. ఆమె వీరేశు వెంటబడి కొంతదూరం నడిచింది.

వీరేశు పాడడం ఆపాక, "టౌనుకెళ్తున్నావా తాతా?" అనడిగింది.

వీరేశు తన పొడవాటి గడ్డం కదిలేట్టు తలాడించి, "యిజీవసెముకి సంతర్పణ సేయిస్తుంట్రు. పోతుండా" అన్నాడు.

"యిజీదసెముంటే?"

"దసరాకి."

"ఓ!"

"సంతర్పణ కొత్తావా?"

పోలి ఉత్సాహంగా తలూపింది.

"పోదాం పా"

పెద్ద గురవ్వగారి ఎద్దుల బండి టౌనుకెళ్తుంటే ఎక్కి ఇద్దరూ మధ్యాహ్నానికల్లా టౌను చేరుకున్నారు. అమ్మవారి గుడి దగ్గర రెండు పూటలా సంతర్పణ. పోలి కుక్కపిల్లని చంకలో ఇరికించుకుని గుంపులో వీరేశు వెనగ్గా నిలబడింది. వీరేశు పోలితోపాటు గుంపులోంచి అవతలికి దూరడానికి ప్రయత్నించాడు గాని వాలంటీర్లు ఆపేసి గుంపునంతా వరసగా కూర్చోబెట్టారు. పోలి వంతు కన్నం వచ్చేసరికి మధ్యాహ్నం మూడయింది. వీరేశు ఇచ్చిన పాత న్యూస్ పేపర్లో అన్నం పెట్టించుకుని కుక్కపిల్ల కింత పెట్టి తనూ ఇంత తిని లేచింది పోలి.

"యాడికి పోదాం తాతా?" అడిగింది పోలి భోజనాలు ముగిశాక

"యాడికేముంది! యాణ్ణే!" అన్నాడు వీరేశు.

"యాదెందుకు? ఊరికి పోవద్దా?"

"పోదాం. పోదాం! సంజేల కూడా అన్నం తినీ" అన్నాడు వీరేశు.

పోలికి ఈ సంతర్పణేం నచ్చలేదు. ఇంట్లో అయితే ముసలమ్మ ఎంచక్కా కొసరి కొసరి తినిపిస్తుంది. అయినా, పోలికి మాత్రం అప్పుడే ఇంటికి పోబుద్ధిపుట్టలేదు.

వీరేశు చెప్పినట్టే సాయంత్రం దాకా వీరేశు పాడే బ్రహ్మంగారి తత్త్వాలు వింటూ అక్కడే వుండిపోయింది పోలి.

ఏడింటికల్లా మళ్ళీ రద్దీ మొదలయింది. రాత్రి తొమ్మిదిన్నరకల్లా భోజనం ముగించి తిరుగుదోవపట్టారు వాళ్ళు.

పోలికి టౌను కొత్తకాదు. పూసలమ్మడానికో. చింతచిగురూ, చింతకాయలూ అమ్మడానికో అప్పుడప్పుడూ వస్తూనే వుంటుంది. అందువల్ల వీధుల్లో అటూ ఇటూ చూడకుండా కుక్కపిల్లని పట్టుకొని తల వంచుకు నడుస్తోంది. అప్పటికామెకు చాలా విసుగెత్తిపోయింది.

టౌను దాటి రాత్రిపూట రోడ్డెమ్మట నడుస్తుంటే పోలికి భయం వేసింది. రోడ్డుకు రెండు వైపులా వున్న చెట్లు వెన్నెల వెలుగులో దయ్యాల్లా జుట్టు విరబోసుకున్నట్టున్నాయి.

అప్పటికి పోలి కడవ పగలగొట్టిన

సంకటంలోంచి బయటపడింది. ఎప్పు డెప్పుడు వెళ్ళి ముసలమ్మ చేతుల్లో వాలి పోదామా అని వుంది. పోలికెందుకో ముసలమ్మ ఆ క్షణంలో దేవతలా అనిపించింది.

ముసలమ్మ గుర్తుకు రాగానే పోలికి మనసంతా హాయిగా అయిపోయి అనుకోకుండానే కిసుక్కున నవ్వేసింది. మళ్ళీ వీరేశు ఏమైనా అనుకుంటాడేమోనని అతనికేసి ఇబ్బందిగా చూసింది. వీరేశు ఆదేం పట్టించుకున్నట్టే లేడు

'రేపటికాణ్ణించి కడవ పగలగొట్టనే కొట్టను' తవలో తాను ఒట్టుపెట్టుకుంది పోలి.

ఆ రాత్రి పూట ముసలమ్మని చూడాలనే కాంక్ష విపరీతంగా పెరగడంతో కుక్క పిల్లని గట్టిగా చేతుల్లో బిగించి పట్టుకుని వడివడిగా నడుచుకుంటూ పోతుంటే వీరేశు వెనకబడిపోయాడు. అతను చాలా తాపీగా నడుస్తున్నాడు. పోలికి వీరేశు వాలకమేం నచ్చలేదు. అతని కోసం ఆగి ఆగి నడవవలసి వస్తోంది.

కొంచెం దూరం నడిచాక దార్లో రాళ్ళ మిట్ట కేసి ఎద్దుల బండి ఒకటి పోతుంటే చూసి ఎగిరి గంతేసింది పోలి.

"బండ్లో పోదాం తాతా!" అంది.

వీరేశు తలాడించి బండివాడితో. "రాళ్ళ మిట్టకాడ వదుల్తావేమన్నా?" అనడిగాడు

బండివాడు అతన్ని ఎగాదిగా చూసి. "సంతర్పణ కాణ్ణించా?" అని కాస్త్రీ వేశాడు.

"అవును". గబుక్కున తనే సమాధానమిచ్చింది పోలి.

"బండివాడు మరేం మాట్లాడకుండా ఎద్దుల నదిలించి. మళ్ళీ వీరేశు వైపుకు తిరిగి. "ఎక్కండి" అన్నాడు.

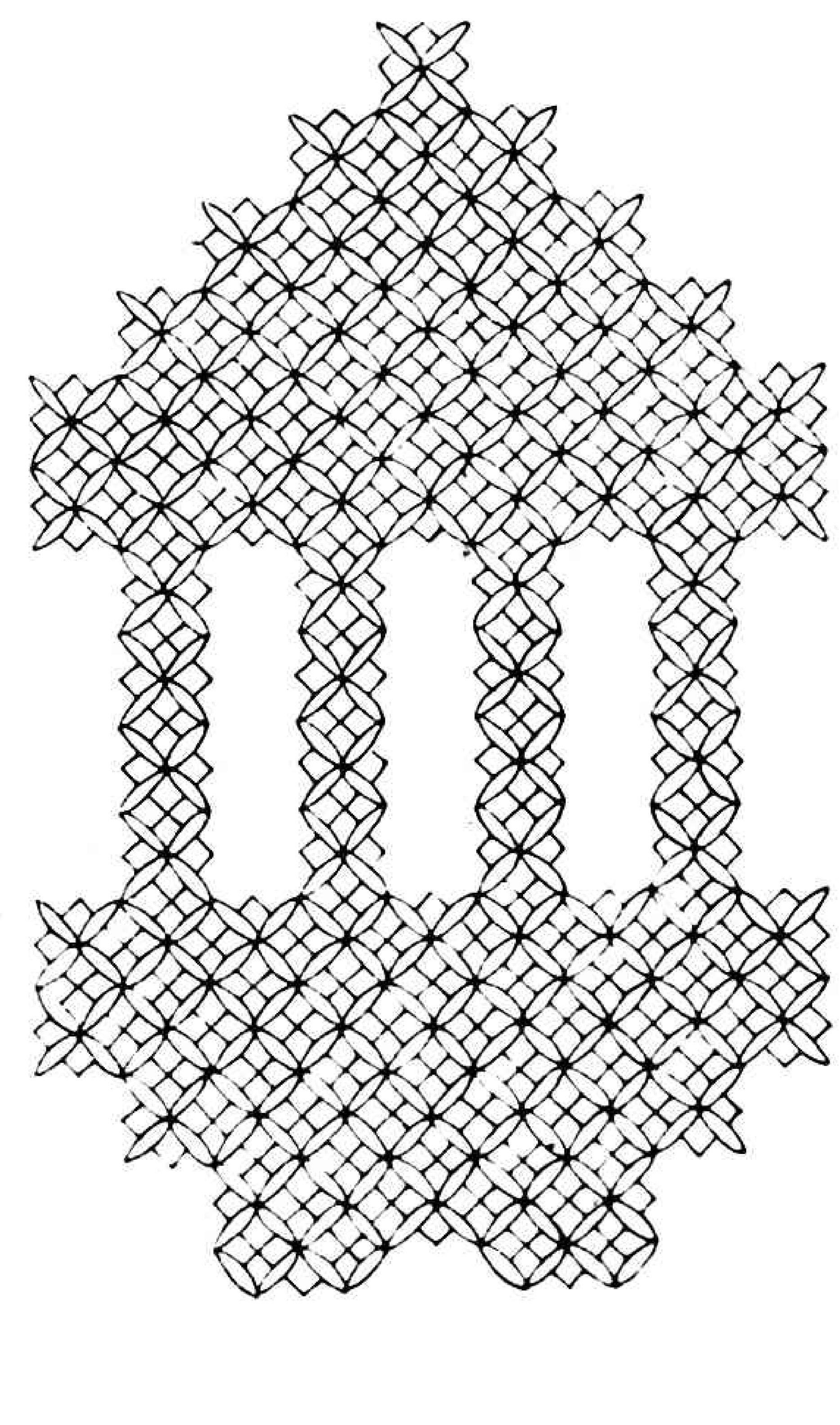

క్రాంతిరథం

—అలవర్తి రత్నకుమారి. నందివెలుగు

రాళ్ళమిట్ట కొచ్చేసరికి రాత్రివేళ ఎంతయిందో తెలీదు అంతసేపూ ఎప్పుడెప్పుడా అని ఎదురు చూస్తున్న పోలికి తీరా గుడిసె దగ్గరికొచ్చేసరికి కాళ్ళాడలేదు. గుండెలు వేగంగా కొట్టుకోవడం ప్రారంభించాయి. అవ్వ తనకోసం తప్పకుండా ఎదురుచూస్తూ వుంటుంది. పోలికి ఒక్కసారిగా వెనుదిరిగి పారిపోదామనిపించింది. కాని. అలా చేయలేదు. మెల్లిగా గుమ్మంలోని కడుగుపెట్టింది.

గుడిసెలో చడీచప్పుడూ లేదు. కనీసం దీపమున్నా వెలగడం లేదు. పోలికెందుకో గుండె జలగరించింది. పిండారబోసినట్టున్న వెన్నెల వెలుగు గుమ్మంగుండా లోనికి పడుతూంది ఆ వెలుతురులో లోన పడుకొని వున్న ముసలమ్మని పోలి గుర్తించింది.

దగ్గరగా వెళ్ళి మోకాళ్ళమీద కూర్చొని ముసలమ్మని ఒకచేత్తో కదిలించింది పోలి.

"అవ్వా! ఏందట్టా పడుకున్నావ్? లే అవ్వా" అంది. ముసలమ్మ కదల్లేదు. పోలికి చాలా భయంవేసింది.

"అవ్వా! లే అవ్వా!"

ఎక్కడో లోతుల్లోంచి వచ్చినట్టు ముసలమ్మ గొంతులోంచి ఓ మూలుగు వినిపించీ వినిపించనట్లుగా వినిపించింది. ముందుకు వంగి వింది పోలి

ముసలమ్మ పోలిని గుర్తుపట్టినట్టుంది. ఏదో గొణిగింది.

"ఏందవ్వా. ఎందుకట్లుండవ్?"

ముసలమ్మ మళ్ళీ గొణిగింది. చెవులు రిక్కించి వింది పోలి.

"నీల్లు.. నీల్లు. !" అంటోంది ముసలమ్మ.

"నీల్లా అవ్వా! త్యాలేదవ్వా! మరేం. కడవ పగిలిపోయింది" ఏడుపుగొంతుకతో అంది పోలి.

ముసలమ్మ మళ్ళీ మూలిగింది. పోలి మళ్ళీ వింది.

"దాహం" అంది ముసలమ్మ. ఆమె డొక్కలు ఎగిసి ఎగిసిపడుతున్నాయి.

కొంచెం కొంచెంగా అర్థమైంది పోలికి.

"తెస్తానుండవ్వా." అని లేచి రివ్వున బయటికి పరుగెత్తింది.

అక్కడికి కొంచెం దూరంలో వున్న మరో గుడిసె దగ్గరి కెళ్ళి నిద్రపోతున్న రామక్కని తట్టి లేపింది పోలి. రామక్క ఉలిక్కిపడి లేచి. "ఎవరూ?" అంటూ పోలిని చూసింది.

ఎడమ చంకలో ఇరుక్కున్న కుక్కపిల్ల మూతిని బిడియంగా బిగించి పట్టుకుని

"అక్కా. మరేం. మా యవ్వకి నీల్లు కావాలంట! కొంచెం నీల్లియ్యక్కా" అంది.

రాళ్ళమిట్టలో నీటి ఎద్దడి సామాన్యమైనదేంకాదు.

"నీల్లా! యాడుండయ్యనీ? లేవు!" అని అవతలికి తిరిగి పడుకొంది రామక్క.

పోలి కదల్లేదు

"కొంచెమియ్యక్కా" అంది బిడియంగానే.

రామక్క జవాబివ్వలేదు.

పోలి బిడియంతో మరి కొంచెంసేపు అక్కడే నిలబడి మెల్లగా కదిలి లచ్చుమ్మ గుడిసె దగ్గరి కెళ్ళింది లచ్చుమ్మ ఇంకా నిద్రపోలేదు. నులక మంచం చివరన్న కూచుని ఆకాశంలో చంద్రుడికేసి చూస్తూ ఏదో ఆలోచిస్తోంది.

పోలి ఆమె దగ్గరికెళ్ళి. "మా యవ్వకి

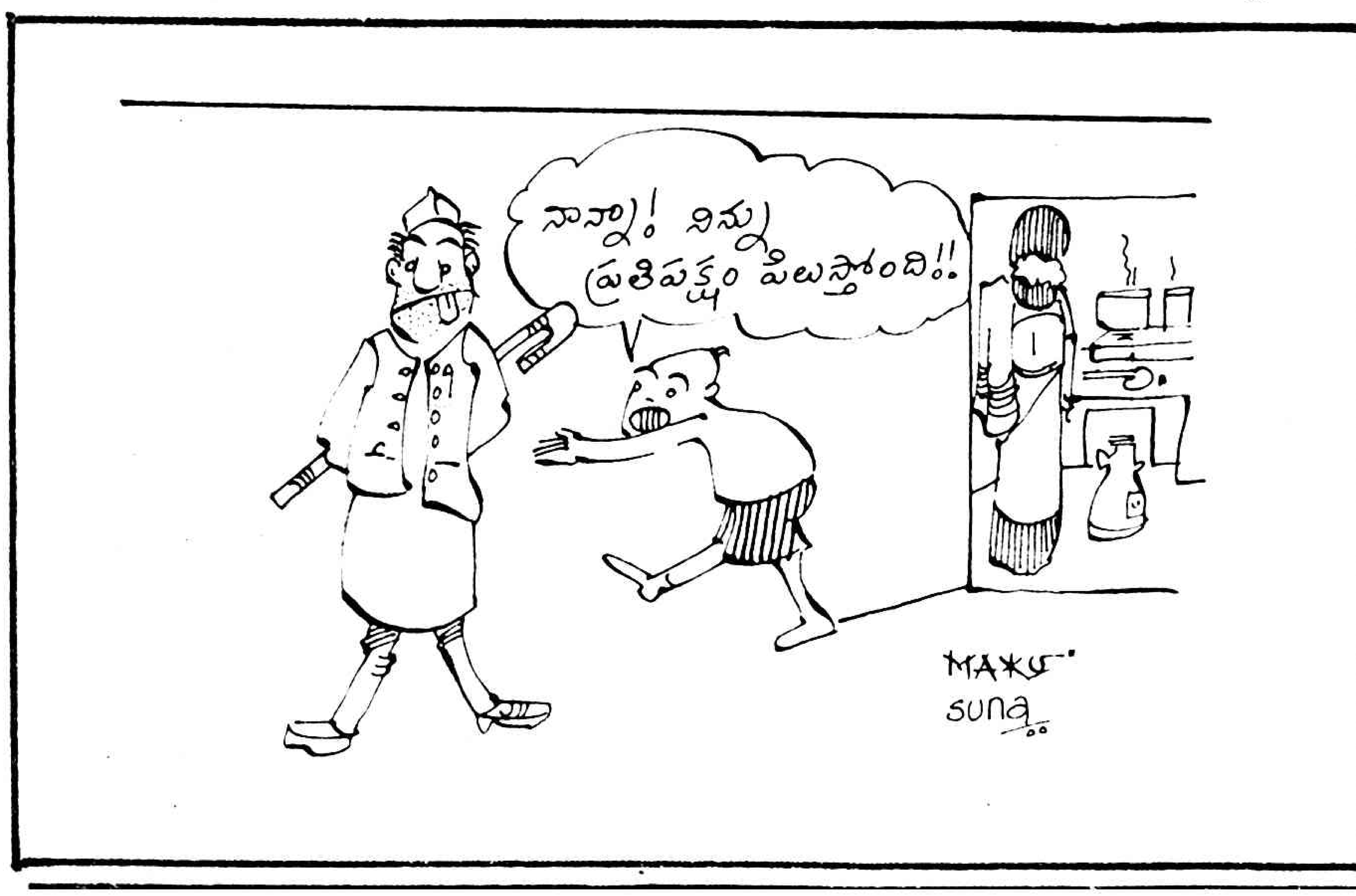

కొంచెం నీళ్ళు కావాలంటవ్వా." అంది.

అచ్చమ్మ పోలికేసి శూన్యంలోకి చూస్తున్నట్టుగా చూసి. "లేవు" అంది మెల్లగా.

పోలి కాసేపు అక్కడే నిలబడి మెల్లగా కదిలి వెనుదిరిగింది.

"తాగడానికి గుక్కెడు నీళ్లకి కరువొస్తే అందరికియ్యాలంట". అని అచ్చమ్మ గొణుక్కోవడం పోలికి వినిపించింది.

పోలి కుక్కపిల్లని అలాగే పట్టుకుని తన గుడిసెలోనికెళ్ళి ముసలమ్మ పక్కన నిలబడి. "నీల్లు లేవంటవ్వా! ఎవ్వరూ యీడంల్యా." అంది.

ముసలమ్మ మాత్రం జవాబివ్వలేదు. పోలి మోకాళ్ళ మీద కూర్చుని ముసలమ్మని కదిలించింది ముసలమ్మ స్పర్శలో ఇదివరకు తోచిన కనీస చలనం అయినా కనిపించలేదు.

"అవ్వా. నీల్లు లేవంటవ్వా! పెందలకాణ్ణే తెస్తాలే" అంది పోలి.

ముసలమ్మకు నీళ్ళ అవసరం తీరిపోయింది. ఆమె ఏమీ అనలేదు

"ఏందవ్వా. అట్టుందవ్! మాట్టాడవేంటవ్వా?" అడిగింది పోలి. ఇంకా గట్టిగా ముసలమ్మని కదిలిస్తూ. ముసలమ్మ శరీరం నిర్జీవంగా కదిలింది

పోలికి విపరీతమైన భయం పుట్టుకొచ్చింది.

"నీకు నీల్లు కావాలంటే కోనేటికాడికెళ్ళి తెత్తానే అవ్వా." అంది ఆశగా ముసలమ్మ మాట్లాడుతుందేమోనని చూస్తూ.

అప్పటికీ ముసలమ్మ మాట్లాడక పోయేసరికి పోలి ఓ సత్తుచెంబు తీసుకుని కోనేటికేసి పరుగుతీసింది.

అర్ధరాత్రి! వెన్నెల్లో వికృతంగా కనిపిస్తున్న చెట్లు! కీచురాళ్ళ రొద వికృతంగా వినిపిస్తోంది పోలికి వెన్నులోంచి సన్నగా చలిపుట్టుకొచ్చింది గుండెలు వేగంగా కొట్టుకున్నాయి. చంకలో కుక్కపిల్ల ఇంకా వుందన్న సంగతే ఆమెకు గుర్తులేదు పొద్దుట్నించీ దాన్నిలా మోసీమోసీ దాన్ని విడవాలన్న జ్ఞానం నశించిపోగా అది కూడా పోలి శరీరంలోని ఒక భాగంగా తయారైంది.

వెన్నెల వెలుగులో ఆ ప్రదేశమంతా స్మశానంలా పోలికి అనిపించింది. చిన్నప్పట్నించీ విన్న దయ్యాల కథలన్నీ ఒక్కొక్కటీ మనస్సులో కదిలాయి. భయంతో కుక్కపిల్లని మరింత గట్టిగా ఒడిసిపట్టుకుని కోనేరు చేరుకుంది పోలి.

సుంకాలమ్మ కోనేరు ఆహ్వానిస్తున్నట్టుగా కనబడింది. ఎవరో ఏదో చెవిలో మాట్లాడినట్టుగా అయింది పోలికి. కాళ్ళు వణికిపోయాయి.

చుట్టుపక్కల దయ్యంలాంటిదేమైనా వుందేమోనని కళ్ళుచించుకుని మరీ చూసింది పోలి. ఎవరూ కనిపించలేదు.

కోనేటి మెట్లను గబగబాదిగేసి భయంతో కళ్ళుమూసుకుని చెంబుని నీటిలో ముంచడానికి వంగింది పోలి.

ఆ క్షణంలో పోలి అవస్థ వర్ణనాతీతం. నీటిలో చెంబుముంచితే సుంకాలమ్మ వచ్చి పట్టుకుంటుందని భయమేసి చెంబు ముంచకుండానే లేచి నిటారుగా నిలబడి నీళ్ళకేసి పరీక్షగా చూసింది పోలి.

గాలి వేగంగా వీచి పోలి చెవుల్లో గుసగుసలాడింది.

ఎవరో. "పోలీ" అని పేరుపెట్టి పిలిచినట్లయి కాళ్ళు చల్లబడిపోయి అక్కడే కూలబడింది పోలి. పిచ్చిదానిలా కోనేటి నీళ్ళకేసి గుడ్లప్పగించి చూస్తూ వుండిపోయింది.

పోలిలో ఎక్కడలేని అలసట అలుముకోసాగింది. అలసటతోబాటు అదో విధమైన స్తబ్దత కూడా ఆవరించింది.

మళ్ళీ....మళ్ళీ....

ఆంధ్రుల అభిమాన శీర్షిక 'వినాయకుడి విజిల్' పునః ప్రారంభం! చూడండి వారం విడచి వారం!

—ఎడిటర్

అప్పుడు తెలిసింది పోలికి తనకు దాహమేస్తోందని.

దాహం— నాలుక పిడచకట్టుకు పోయే దాహం!

అయినా పోలి కదల్లేదు! చంకలోని కుక్కపిల్ల ఒళ్ళోకొచ్చి ముడుచుకుంది. పోలి దాని వీపు నదిమిపెట్టి అలాగే కూర్చుంది.

పోలికి ముసలమ్మ గుర్తుకొచ్చింది. "నీల్లు ... నీల్లు" అని ఇంకా అంటున్నట్టుగానే వుంది ముసలమ్మ. అయినా పోలి కదల్లేదు. గాలికి శరీరాన్నప్పగించి కూచుంది.

కోనేట్లో పద్ద సుంకాలమ్మ మొహం పెద్ద పెద్ద కోరల్తో పోలికి కనిపించింది. పోలి భయంతో కళ్ళు మూసుకుంది.

దాహం— విపరీతమైన దాహం! ప్రాణమాగేట్టులేదు.

పోలి మెల్లగా లేచి ఆఖరి మెట్టుమీద నిలబడి చెంబుని నీట్లోకి ముంచింది. చల్లటినీళ్ళు. ఒళ్ళు జల్లుమనడంతో పాటు ఎవరో తన చేయి పట్టుకున్నట్టుగా కూడా అనిపించింది పోలికి. నీళ్ళలోంచి సుంకాలమ్మ నాలుక బయటపెట్టి వికృతంగా కనిపించింది.

అంతే. పోలి కెవ్వున కేక పెట్టింది. ఆ తర్వాత తూలి కుక్కపిల్లతో సహా నీళ్ళలోకి పడిపోయింది.

పోలికి ఈత రాదు. రెండు మునకలు వేసింది.

కుక్కపిల్ల మాత్రం తపతపలాడుతూ గట్టుకేసి ఈదుతోంది.

ప్రాణ భయంతో పోలి ఈతకోసం కుక్కపిల్లని ఒడిసి పట్టుకుని మూడవసారి మునక వేసింది.

అంతే!

ఆ తర్వాత ఆ కోనేట్లో రెండు శవాలు తేలాయి.

సుంకాలమ్మ తర్వాత రెండు శవాలు! ఒకటి పోలిది.

మరొకటి కుక్కపిల్లది.